

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilttór sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Wekerle kitüntetésé.

Budapest, július 29.

A „Budapesti Közlöny” mai száma, mint azt egy táviratunk már tegnap előre jelezte, a következő királyi kéziratot közli:

„Ő császári és apostoli királyi Fel-sége folyó évi július hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározásával **W e k e r l e** Sándor dr. magyar királyi pénzügy-miniszternek az első osztályu vaskorona-rendet díjmentesen a legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.”

Ehelyütt éppen tegnap szólottunk arról a fontos műről, amelynek helyes megoldása ezidőt a magyar államélet egyik legnagyobb horderejű feladata, s amelynek megoldása a szerencsés kezű Wekerle-nak már jó idő óta abszorbeálja egész államférfiai tetterejét és sarkalja nemes, nagyra törő ambícióját.

A valuta lépésről-lépésre haladva közeledik a megoldás stádiumához. Már annyira van, hogy rövid idő múltán a körmöcbányai pénzverő munka zajába a vadonat új koronák csengése vegyül. Ki tagadná: ez még csak lehet, de annál nagyobb az első határköig megtett ut dicsősége, mert úgy szólva még csak a készülődés állapotában már is elvezzük a korszakalkotó éra kedvező hatását. Egész közgazdasági életünk megkönnyebbülve lélezkedik fel annak a bizalomnak éltető hatása alatt, amelyet neki a kedvező kilátásoktól mind szilárdabbá váló hitelviszonyokkal Wekerle Sándor pénzügyminiszter hatalmas reformjával még csak jelen stádiumában is nyújt.

Ezért a munkáért, melynek helye e századból való alkotásaink legjelesebbjei

sorában van, éri Wekerle Sándor pénzügyminiszterünket a legfelsőbb elismerés jele. Minden szokásos sallang, s „szerzett érdemek” sablonos hangsúlyozása nélküli és azért mégis sokat, a nap-nap után érkező kitüntetések között talán a legtöbbbet mondó elismerés.

Az érdemek, melyeket a vaskorona-rend ezuttal jutalmaz, talán a legkimagaslóbbak azok között, amelyeket valaha jutalmazott. Olyan érdemekhez szegődött az elismerés jeléül ma, amelyek egy aránylag még csak rövid államférfiai pályafutás alatt már is benne élnek egy egész nemzet köztudatában és amelyek tekintélyt, egy ország érdekeinek respektálását parancsolják a saját érdekeinek élő külföldön.

A kitüntetés helyén való voltát a közpálya ezer göröngye között, az önző partirányzatok tömkelegében vajjon bizonyíthatja-e frappansabbul egyéb, mint az a népszerűség, melynek, a mióta csak a bársonyszéket üli Wekerle — daczára pénzügyminiszter voltának! — állandóan és hova tovább mind nagyobb és nagyobb mértékben részese? A nehéz viszonyok között, melyekkel adott helyzetünkben megküzdenünk kell, a nemzet pártkülönbség nélkül s a pártok között dühöngő politikai gyűlölségtől megtisztulva követi Wekerlet sulyos vállalkozásainak utjain és támogatja őt a közjó megerősítésében a bizalomnak akkora mérvével, a mely nemzetek történetében és államférfiak életében csak nagyon keveseknek jut osztályrészül.

Wekerle bizonynyal meg lett volna a kitüntetésnek érdemrendben történt megnyilvánulása nélkül is. Azok közül való, akiket vállalkozásaik sikere bőséggel kárpótolt a vállalkozások ezen fáradaalmáért.

Am a magyar nemzet jóleső örömmel látja, hogy a komoly munka emberét, akit önméltónak tart a népszerűség fényével elárasztani, azt megérti és tudja méltányolni a nemzet koronás feje is.

Egy fontos gazdasági vívmány.

Arad, július 29.

Két megye gazdálkodó közönsége és birtokossága fogadja ma osztatlan örömmel azt a nagyfontosságú, eredményeiben messze kiható hírt, hogy az arad-csanádi öntöző-csatorna ügye ténynyé vált. Hogy nem levegőbeli eszme, nem a messzeségben tervezett és a kivitelől évek hosszú sora által elválasztott idea többé, hanem tény, mely a létesülés közvetlen közönségben áll s rövidesen testet ölt.

Aligha szülemllett meg gondolat kedvezőbb auspiciumok közt, mint e csatorna eszméje. Arad- és Csanádmegyék birtokossága lelkesedéssel, meleg érdeklődéssel viseltetik az ügy minden fázisa iránt, a minek közvetlen folyamánya, hogy a csatorna-érdekeltség nap-nap mellett erősbül, szelesedik s a legszebb reményekkel néz azon közgazdaságilag óriási előnyök bekövetkezte elé, miket a csatorna nyújtani fog.

Nem ok nélkül foglalkozunk e helyen a csatorna sorsával. Igen fontosnak tartjuk különben is a közgazdasági kérdéseket, melyek megvitatása s a szülemlő tervek kivitele pártszínezet és nemzetiségi kérdés nélkül egyesíti, vonja össze azokat, kik hivei a józan gazdálkodási politikának s e révén Magyarország boldogításának. Véleményünk szerint nem az üres politikai szószátyárság, hanem a közgazdasági kérdésekkel való bővebb fog-

TÁRCZA.

— Julius 30. —

Oncu és Zimay.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Az ország szívének legvérdusabb kamrájában, a hova összefut a nagy organizmus minden életadó elixirje: a budapesti Andrassy-uton munkálkodik csöndes zajtalanságban a dalköltés örökifju hivatottja: Komócsy József. Éppen a 100-ik numerus alatt lakik, villaszerű kastélyban. Az összehortolódott országos zaj idegenül hagyja a csöndben dolgozó derült kedélyt, aki akkor sem tagadja meg e sajátos temperamentumot, midőn mellette és körülötte a vásári zajtűzés ponyvája terjeszkedik és jobban körülírva: midőn az irodalmi klikrendszer toronymagasságig fölcsucosodott és émelyit.

Őnök, tisztelt olvasóim, bizonyára sok és kellemes perczeket éltek át, midőn e csöndes dalköltő szerelmes lantját, avagy kobzának pajzán nótáját hallgatták s így bizonynyal örömmel veszik, ha én könnyed csevegés és minden irodalmi pretenzió nélkül bemutatom őt otthonában, ahogy láttam.

A kanikulának efemer szabadságában ta-

láltam Komócsyt: bájos angyala kirepült a fészekből. Komócsy szalmaözvegy. Vagyok bátor hinni, hogy ennek köszönhetem életem ezen érdemes délelőttjét. Egy egész délelőttöt rámpazarolt a költő s hatalmas olvasottságával és bőséges tapasztalásaival végighordozott az egész magyar- és világirodalom. Olyan mély eszméket vetett fel a társalgás forgatagában, hogy azokat még most is örli agyam s zsbongó eszmék kergetnek a fenyő szerpentineken való mélézások közepette: szégyenlem, hogy oly keveset tudok. Ez a morális katzenjamere akár a hivalkodásnak, akár az ambícióknak, midőn a szellem kincseit ontják előtte. Komócsy figyelemmel viseltetik a vidéki Titán Laczik iránt s többek közt az én újságbeli dolgomat is ismeri. Egyhamar az elevenébe vágott. Megjegyezte, hogy ne áltassam magamat. Az én dévaj dolgomat még nem humorosak, a miben „utazom”. Mert a humor a költészet fölséges ura. Nem „könyeken átszűrt mosoly” mint Arany mondja, de valami meghatározhatatlan irodalmi teremtes, hogy egy rósz hatással éljen, mint az ódon várkastély hirmondóul megmaradt ablaküvege, melyet vihar korbácsolt, szellő ölelgetett, verőfény csiklandozott s az árvaság sokszoros gyötrelmei között iupregnáló-

dott valami festői ecsettől visszaadhatatlan szivárványféle színnel. A humor égi ajándék. Az élet tereli bele hiveit. Közelíteni lehet feléje, tán egyesek föl is érnek hozzá, de az igazi humor csak keveseknek adatott. Részletesen szólva: Jókainak és Dickensnek.

— Ad vocem! Ismerem-e Dickenst? — kérdezte a költő.

— Eddig Barnabi Rudget olvastam, ami meglehetősen unalmas történelmi regény, valami nehéz XVIII. századbeli angol humorral.

— De ön nem ismeri Copperfield Dávidot. Ah, ez a humor mesteri alkotása. Egy egész kolosszus. Ezt meg kell vennie! Azután ki fogom examinálni belőle. Tanulmányozza ezt a könyvet. Mondhatom, olyat még nem olvasott.

Van valami bennem a hirlaptudósítóból, azért alig állhatom meg, hogy töviről-hagyira mindent el ne fecsegjek, pedig merőben szubjektív dolgokkal kellene e tárczahasábot megtöltenem. A két szalmaözvegy (ő és én) nekiereszkedtünk a családi élet gyönyörűségeinek méltatására. Az érző költő szíve mozdult meg s elbeszélte egy pár aranyos derüt ebből a fészekből, melyben vagyok. Megmutatta nejének gyönyörű alkotásait. Mert pa-

lalkozás fogja leginkább elvenni a nemzeti kérdések életét. A munkás-kérdés megoldására pedig ez százszor biztosabb szer, mint Gaál Jenőnek bármely értekezése, mivel — hogy csak az arad-csanádi öntöző-csatornát említsük, — ez munkát, kenyeret ad a szegényebb néposztálynak s lehetővé teszi, hogy 1-2 hold öntözött területet kibérelve, családostól együtt jólétben s eléggé biztosított sorsban megéljen.

A csatorna-társulat ma tartotta első érdemleges ülést. Most már alapszabályai miniszterileg jóváhagyvák s hathatós gyámol van kilátásba helyezve a kormány részéről is. Ezek alapján megtehetette intézkedéseit a tényleges munkákra nézve, melyek hivatva lesznek megyénk közgazdaságát egy jó lépéssel előre tolni, mert az tagadhatlan, hogy igazi kertészeti gazdálkodás, a mi minden gazdának ideálja, csakis öntözés által vihető keresztül.

A mai ülés határozata értelmében augusztus 1-én megnyílik a társulat irodája, a gócpont, honnét a nyomban megindítandó munkálatokat szakértő-kezek vezetik. Az iroda elén Papp Elemér kir. kulturmérnök áll öt segédjével. A műszaki személyzetnek első teendője lesz a főcsatorna irányának traccirozása, lejtmezése és a mozgósítandó földmennyiség kiszámítása, a mi az egész költségvetésnek alapul szolgál. Ezt követi a többi munkálat, úgy hogy tavasszal, mikor a VI. kerületi kulturmérnöki osztály Aradra érkezik, fennakadás nélkül láthat hozzá a további teendőkhöz.

Még egyet. Abban a meggyőződésben élünk, hogy idővel a nagybirtokosok számadásukat sokkal jobban meg fogják találni a gazdálkodásban, ha a próparczellákra felosztva birtokaikat, azokat kisebb bérlők által műveltetik. Hogy egyebet ne említsünk, maga Arad város ha egyszer összes birtokait öntözés alá kerülnek, körülbelül három ezer családdal megelhetési módját biztosítja s tereli el a családfő gondját a mindennapi kenyér előteremtéséről.

Minden nagyobb parentáció nélkül

zarul gazdag a hajlék. Két Muzsa is meghittett egy férfit és egy asszonyt, költsézet és festészet. Komócsyné asszony talentuma bizonyást nyilvánosan is feldicsérhető. Könnyű ecsetkezelés és biztonság, valami harmatosan filigrán finomságok, minők rendszeren a női kezek munkái. Es ha már itt tartok a szubjektivitásnál, minek ne említeném meg, hogy én meg egy kis szerény apothozist zengtem el a tizhónapos kis leánykámról, a kiről feltétlenül hitelt érdemlő történelmi kutfók alapján állíthattam már, hogy immáron — őt foga van.

Hova is mentünk volna más helyre, mint a — jegyezzék meg kérem, hogy Komócsyról van szó — „Kis pipába“.

Es ezzel históriám más mesgyére téved. A legtöbb olvasóm okosan teszi vala, ha csak itt kezdi el a tárcza olvasását.

A „Kis pipába“ érve, már ott találtuk Zimay Lászlót, a népdalköltés mesterét, akinek minden népdalában zenei hangok között megfestve találok: a delibábot, az árvalányhajas kalapot, a terjengő alföldi esthangulatot.

Szinte elhültem, mikor Komócsy így mutatott be Zimaynak:

— Nézd Laczi! Itt van Oncu Aradról. (Megjegyzem, hogy az aradi tüntetések ideje körül volt e találkozó.)

Zimay egy tökéletesen megsemmisítő pillantást vesztegett reám.

— Es miért jött ön ide? — kérdezte fanyarul az én szörnű trémázásom között.

adjuk alább a nagyfontosságú választmányi ülés lefolyását:

Választmányi ülést tartott tegnap délelőtt 10 órakor az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat, mely ez alkalommal néhány fontos belügyet beszélt meg.

Az ülésen Vásárhelyi Béla elnökléte alatt jelen voltak: Tomka Emil kir. kulturfőmérnök, Papp Elemér királyi kulturmérnök, Vásárhelyi László, Nachtnébel Ödön, Purgly János, Kriván Dénes, Fűzes-séry Kálmán, Takátsy Sándor dr, Ulrich Antal, Kintzig János, Blaskovits Aladár, Prokopp Gyula, ifj. Solymossy Lajos és Marschall Lajos dr jegyző.

Vásárhelyi Béla megnyitja az ülést s bejelenti, hogy Zselénszky Róbert gróf társulati elnök nem vehet részt az ülésen, mivel Angolországba utazott, mit táviratilag adott értesére az alelnöknek.

Ezután Marschall Lajos dr titkár felolvasta a választmány legutóbbi, Mezőhegyesen tartott ülésének terjedelmes és nagy gondal összeállított jegyzőkönyvét.

Vásárhelyi László a jegyzőkönyv felolvasása után azon kérdést intézi alelnökhöz, hogy a befizetésekre vonatkozó határozat mennyiben hajtottat végre?

Vásárhelyi Béla felvilágításul megjegyzi, hogy a befizetési határnap aug. hó 1-én jár le. Eddig 3185 frtot fizettek be, de ez összegbe Mezőhegyes beleszámítva nincs.

A jegyzőkönyvet tudomásul vették s annak hitelesítésére Vásárhelyi László és Nachtnébel Ödön választmányi tagokat kérték fel.

Következett a második tárgy: Az alelnök jelentése kiküldetéséről.

Vásárhelyi Béla előadja, hogy a legutóbbi határozat értelmében a társulat felirata a miniszter elé terjesztetett s személyesen is eljárt az elnökség abban, hogy a társulat érdekében a kormánynál minden lehetőséget elkövessen. Jelentheti, hogy a kérvény ügye rendben van s alapos gyámolítás várható a minisztertől. A mi a kulturmérnökséget illeti, előadja, hogy az eddigi eljárás meg van változtatva, a mennyiben ez csak felügyeletet, ellenőrzést gyakorol jobbadán a munka felett, míg a munka legnagyobb részét az illető birtokos vagy birtokosok költségére felfogadandó segédszemélyzet teljesíti. A nyújtandó segínyt a miniszter nem vette fel az idejű költségvetés keretébe, de jövőre hajlandó nagyobb összeggel gyámolítani a társulatot. Megigértte határozottan a miniszter, hogy a VI. kulturmérnöki osztály Aradra he-

lyeztetik, de csak jövő tavaszra, mivel a tél folyamán más irányu egyéb és nagy munkák veszik igénybe a kulturmérnökség személyzetét. Tehát tavasszal nálunk lesz a kulturkerületi osztály a főnökséggel és a szükséges segédszemélyzettel együtt. Ha a társulati munkálatoknál nagyobb költségek lesznek, — ami előre látható — ez esetben a miniszter még külön is hajlandó gyámolítani az öntöző-csatorna ügyét. A jelenleg kiküldött kulturmérnöknek legelső és fő feladata lesz traccirozni a fő csatornát s azt öszig befejezni. Télen át az anyagot feldolgozzák s mikor tavasszal a kulturmérnöki osztály Aradra jön, egész terjedelmében hozzá lát a munkálathoz, melylyel egy év alatt lehetőleg elkészül. Ezekben számol be kiküldetéséről.

Az elnök beszámolását tudomásul vette a választmány.

Következett a napirend harmadik tárgya: Mérnökök, lakás, személyzet felvétele, munkálatok megindítása.

Tomka Emil kir. kulturfőmérnöknek a helyszíneléseket illetőleg van érdekes előadni valója. Jelenti, hogy a helyszíneléseket bevégzték s ha augusztus 1-én a társulati iroda megnyílik, az összes tervek, térképek, számítások stb. könnyen betekinthezők lesznek az érdekeltek részéről. A helyszínelésből azt a tapasztalatot vont le a kulturmérnökség, hogy az aláírók kedvezően csoportosulnak s valószínű, hogy a munkálatok nem kerülnek horribilis összegbe, amitől tartani kelljen. Tanulmányozták a részletes nivellirozást is. Mintán egész kedvezően jelentik be öntözés alá a területeket, véleménye szerint nem érdemes egy vállalkozónak kiadni az egész területet nivellálás végett, mivel a terv e nélkül is elkészíthető. Csakis egyes helyeken lesz szükség arra, hogy a terület 40 méteres kockázatokban benivelláltassék, a nagy költség miatt azonban nem szükséges, hogy ebbe minden birtokos belemenjen. Szerinte elegendő volna csak az okvetlen szükséges területeket felnivelláltatni, ami az érdekelte birtokosok költségére történne. Ez a területen belül való, előzetes detailnivellirozás 70 krba kerülne katasztrális holdankint a birtokosoknak. Közösen viselendő csak a fő- és mellécsatorna elkészítése, lecsapolás stb. Mondja ki a választmány, hogy e nézetre helyezkedik, mit azzal indokol, hogy nagyon későre vagyunk, ha az erőt nem okvetlen szükséges munkákra szétfecséreljük, a 15,000 hold föld benivellirozása nem lesz kész s jövő tavaszra marad minden tenni való.

Purgly János szerint ő is, meg minden érdekelte birtokos már előzőleg óhajtaná tudni, milyen hozzájárulás esik az ő területére s ezért

én már csak olyan vagyok, úgy hiszek a betűnek.

Zimay ujfent nagyot ütött az asztalra.

— Szörnűség!

— Hagyd el Laczi — tóditotta Komócsy.

— Ez az ember megtért. Egész délelőtt beszéltem a lelkére. Látod pajtás, hogy a román nyelvnek is lehet hasznát venni.

Aztán felém zuditott mérgesen egy román beszédet. A vége valóságos förmedés volt, így végződött:

— Estye?

Nagyot nyeltem a krumpliból és kinnal nyögtem vissza:

— Estye.

Megebédeltünk. Zimay keblére ölelt és e szavakat mondotta:

— Román polgártárs! Szeresse ön életfogytig ezt a szegény hazát, mely önnek kenyeret ad.

Letettem a fogadalmat és elmentem.

Kint voltam már a Pipából, mikor Zimay rejtelmesen e szavakat mondotta:

— De azért még sem hiszek ennek az Oncunak.

Igy lettem én két órára Oncu.

Zimay csak akkor tudta meg e tréfát, mikor én már messze jártam Budapestről. Ugy hallom maga is jót nevetett a pajzán felületesnek, melyből már sok ment az ő rovására a Pipában.

Vetési László.

Komócsy nem engedett szóhoz.

— Mert kizavarták Ez a szerencsétlen ember az aradi Viktória takarékpénztár — „könyvvezetője“. Hat gyereke van. Szegény ember. Kéunszerítették, hogy vegyen részt a császárlátogatásban. De meg az sem lehetetlen, hogy ő magának is húzott egy porcikája a tetszetős cél felé. Szóval ez az ember egy eltévelyedett birka.

— De kérem . . . mondtam én.

Komócsy csak integetett felém.

Az integetésnek az lett a foganatja, hogy én fölismertem a helyzetet. Zimayt egy kicsit meg akarjuk tréfálni s attól a perctől szegénytelen módon kezdtem el füllenteni.

Zimay melankólikusan vallatott.

— De mondja csak, miféle célja volt önnek e politikai lehetetlenségekkel?

— En úgy képzeltem — hajítottam el módfelett a sulykot — hogy a császárlátogatásnak nagy politikai célja lesz. Nevezetesen: a Balkán-melléki államok konföderációja a románság szupremáciájával.

Komócsy biztatott, hogy csak tovább.

Zimay idegesen csapta le öklét a kis pipa asztalára, poharak tányérok csörrentek bele.

— Szörnűség! És meg van ön arról most is győződve.

— Már nem.

Ez némileg kibékítette. A szemem közé nézett.

— És ki étette meg önnel azt a maszlagos nadragulyát?

— A „Tribuna“. Évek óta olvasom és

szükségesnek tartja mindenütt az előzetes detail-nivellirozást.

Tomka Enil felvilágosítja szót, hogy a detail-nivellirozás minden birtokos területén megtörténhetik, aki azt óhajtja, csak a folyó évben nem, az előhaladott idő miatt.

Vásárhelyi Béla Kvassayval és Tomkával részletesen megbeszélte az ügyet. Tény, hogy a folyó évben elegendő munkát ad a fő- és esetleges mellékcsatornák irányának megállapítása s lejtmezése. Detail-felmérés az idén szóba sem jöhet.

Vásárhelyi László azon nézetének ad kifejezést, hogy ha a kulturmérnökség el van foglalva, a detail-nivellirozást bízzák váliakozókra.

Tomka ellene szól a vállalkozóknak való kiadás ellen, mert ez aránytalanul több költségbe kerülne s nagyon terhelné az illető birtokosokat. Helyesebben elvégezné a nivellirozást egy szakértő rétmester, ki azt csekélyebb költségen jobban megcsinálná. Ujból ajánlja elfogadásra véleményét, mit azzal is támogat, hogy most még nincs minden birtokos tisztában azzal, mit szándékozik termelni az érdekeltség öntözése alá adott területen s esetleg e miatt is újabb detail-nivellirozás, tehát újabb kiadás válnék szükségessé, míg tavasszal a 2 frt hozzájárulási költség keretén belül a detail-berendezéseket nyugodtan lehetne eszközölni.

Takátsy Sándor dr pártiólag szólal fel Tomka véleménye mellett, annál is inkább, mert ha az idén csak egy-két birtokos földje kerülne detail-nivellirozás alá, ennek alapján a többi birtokos is elegendőképp tájékoztatva lenne.

Solymossy László hasonló meggyőződésnek ad kifejezést.

Vásárhelyi Béla véleménye szerint okvetlen kívánni fogja minden birtokos a detail-nivellirozást, mert anélkül nem lehet tökéletes munkát végezni. Kötelező aláírások is csak akkor történnek, mikor minden érdekeltnek kezében lesznek a kész tervek, melyek alapján kombinálni lehet.

Blaskovits Aladár már a bejelentésnél minden birtokos által bemondatná, hogy az érdekeltségbe vonandó területen mit kíván termelni, mit ha megváltoztat, az ezzel járó munkát az illető költségére történjék.

Vásárhelyi László, Füzeséry Kálmán, Nachtnébel Odön és Marschall Lajos dr hozzájárulása után kimondotta a választmány, hogy a detail-nivellirozásokat kívánván az összes birtokosok, azokat nem adja ki vállalkozónak, hanem szakértő rétmester által készítteti el.

Szükséges napidíjas mérnökök alkalmazására a kulturmérnökség kéretett fel, ugyancsak gondoskodik irodatiszt, irodaszolga egyáltalán a személyzet alkalmazásáról.

Vásárhelyi Béla jelenti, hogy irodának már ajánltak alkalmas helyiséget a színházi bérháznak a Szabadságtérre néző 3-ik emeletén. Ez a helyiség 5 szép, világos szobából áll, 400 frtot kér érte a város egy évre, de valószínűleg átadja olcsóbb bérért is.

Az elnökség megbízott, hogy e lakáshelyiséget vegye ki.

Ugyancsak az elnökség nyert megbízást arra nézve is, hogy 40-45 vas fix-pont öntéséről, a szükséges talajfúrások megejtéséről, társulati pecsét beszerzéséről stb. intézkedjék.

Mivel elnök külföldön tartózkodik s augusztus 1-én Vásárhelyi Béla alelnök is fürdőbe utazik, a választmány az elnöki teendők ideiglenes ellátására Vásárhelyi Lászlót kérte fel.

Aprólékos ügyek elintézése után az ülés déli 12 órakor véget ért.

Az új szerződés Szerbiával.

— július 29.

A Szerbiával folytatott kereskedelmi szerződések tárgyalások befejezésükhöz közelednek. Még két kérdésben forog fenn differencia, de ez a pénteken tartandó ülésen valószínűleg szintén el fog intézteni.

A „N. Fr. Pr.” belgrádi tudósítója az új szerződés részleteiről a következőket közli:

Az állategészségügyi egyezményt illetően Ausztria-Magyarország nagy előzékenységet tanúsított szerb

szomszédja iránt. A szerb marhaleveleknek az osztrák-magyar konzulátusi közegek részéről történő láttamozása határozottan el lett tiltva, valamint arról is lemondtak, hogy Ausztria-Magyarország, mint Németország, hogy biztosítsa a küldetésnek ki Szerbiába az ottani állategészségügyi berendezések ellenőrzésére. A szerb állatokat az osztrák-magyar határon már a belépő állomásnál meg fogják vizsgálni s ott végérvényesen eldönteni, vajjon az importálható-e vagy sem. A Királyhágó ról való visszaszállítás, mint az az eddigi egyezmény alapján gyakran történt, ezentul ki van zárva. Teljesen kiküszöbölték az eddigi egyezmény 5. pontját, mely megengedi, hogy az állategészségügyi szempontból kétes állatok is visszautasíthatók. Végül a szájszáj- és körömfájás kitörésénél nem rendelhető el többé határozat, hanem csak a fertőzött kerületek zárhatók el 15-20 kilométernyi területre.

A mi a kereskedelmi szerződést illeti, első sorban kiemelendő, hogy míg Szerbia, az eddigi szerződés 5. cikké szerint csupán a dohányt, sőt és löport tehette állami egyedáru sárga tárgyává, ezentul e joga kiterjed petroleumra, szeszre, gyufára és cigaretta-papírra is. Viszont Szerbia kötelezi magát az állami monopoliumon kívül a kereskedelmi szabadságot semmi tekintetben sem korlátozni s a kizárólagos koncessziók adásától tartózkodni. A Szerbia részéről támasztott ama követelést, hogy töröltessék a régi szerződés 2. cikkének utolsó pontja, mely szerint osztrák-magyar alattvalók csak akkor léphetnek be a szerb államkötelekbe, ha korábbi államkötelekükből elbocsátattak. Ausztria-Magyarország nem engedélyezte. E határozat azonban a kereskedelmi szerződésből kivételt s külön megállapodás tárgyát képezik.

A tarifá-határozatok dolgában a korábbi megállapodásokhoz képest nem történt lényeges változás, csupán csak az, hogy az érték vámo k helyébe általában s ully vámo k léptek. A szerb állatokra kivett vámok megmaradtak, ellenben szerb gabona váma 50 krról 75 krra emeltetett. Végül egy külön záradék elrendeli, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt fennálló minden egyéb egyezményeket az 1893. év folyamán szintén meg kell újítani ellenkező esetben a kereskedelmi szerződés, tekintet nélkül a megállapított 12 évi tartamra, minden tekintet nélkül felmondható.

Szerbiában ez új megállapodásokat általában kedvezőnek s előzékenyeknek tartják. A bécsi lapokban felmerült ama hír, hogy a szerb kormány, mielőtt a szkupstina elé terjeszti az új kereskedelmi szerződést, előbb egy szakértőkből alakult magánértekezlet elé fogja azokat terjeszteni, Belgradban nem talál hitelt. A kormány ily eljárása azonos volna az önmaga ellen nyilvánított bizalmatlansági votummal, mert a mire nézve szerződést kötött, kell, hogy képes is legyen azért a szkupstinában helyt állani.

Külföld.

Bismarck ellen.

Vilmos császár és Caprivi kancellár között tegnap, míg Spandauból Potsdamba utazva együtt voltak, a Bismarck-ügy is szóba került. Mérvadó helyen e szerint el vannak tökévelve, hogy Bismarck herceg démagóg üzelmeinek egy vagy más módon véget vetnek. Erre vonatkozólag a közlések, illetőleg rendelkezések már legközelebbre várhatók.

Ünnepelt osztrák képviselő.

A valuta-javaslatok előadóját, Stepnowski képviselőt lebergi választói diszlikomával tisztelték meg, a polgárság pedig azért, hogy Vassati orosz-barát beszédére oly csattanósan válaszol, fáklyásmenetet rendeztek neki.

Lázadás a koszovói vilajetben.

A szerbiai kormányhoz érkezett jelentések szerint a maliszórok a koszovói vilajetben fellázadtak és Djakva várost körülzárták: körülbelül 15000 puskával rendelkeznek. E d h e m basa török dandárnok öt zászlóalj rendes katonasággal a fölkelők ellen vonult; más csapatok megszállták a Skutári felé vezető

utat, hogy a miriditáknak a maliszó rokkal való egyesülését megakadályozzák. E lázadás oka az albán törzsek régi ellenség eskedésében keresendő.

Időjárás.

Légnom: reggel 7 órakor 767.0 mm., délután 2 órakor 765.3 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor $10^{\circ} + 18.5$, délután 2 órakor $10^{\circ} + 27.6$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 1, délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Egy öreg pap életéből.

— Az áruló gyóntatója. —

Bellusi Baross László, a most elhunyt néhai csermői és battonyai plébános, aranyis és öreg pap, ismerősei körében híres adomázó volt. Néha azonban az adomák mellett igaz történeteket is beszélt az ő hosszú életéből. Életének legregényesebb epizódja, melyet többször beszélt el barátai körében, a következő:

Az öreg Baross, akkor még fiatal Baross, káplán volt valamelyik Makó melletti plébánián. Egy éjjel bezörgettek a parochia ablakán s valami erős férfihang kérdészködött a pap után, mert egy szegény asszonynak, ki a halál küszöbén áll, szüksége van az utolsó kenetre. Természetes, hogy a fiatal káplánt küldték el a fáradságos utra. Erős a természete, fiatalok a csontjai, hadd járjon. Künn kocsi várt reá. Beburkolózott a bundájába s elszunnyadt. Nem törődött sem a kocsisával, sem a másik emberrel, a ki az első ülésen ült. Arra ébredt föl egyszer, hogy az ut közepén megállott a kocsi.

— Mi baj? — kérdezte.

— Semmi, tisztelendő uram.

— Miért álltal meg?

— Be fogjuk kötni a tisztelendő ur szemét.

— Minek fiam?

— Tovább már nem szabad, hogy lássa az utat.

— Jól van fiam, de ha pénz kell, keressetek máshelyt, mert nekem egy krajczárom sincsen.

— Nem is kell a pénze s ne is tessék félni.

— Nem lesz bántódása.

A körülményekhez képest elég nyugodtan tűrte, hogy bekössék a szemét. Hideg volt, ugy se nagyon szívesen gyönyörködött volna a vidékben s kíváncsivá is tette a dolog titokszerűsége. Hosszu, földszintes tanyai épület előtt állott meg a kocsi. A füstös, alacsony szobában félkörben állott egy csomó férfi. Az egyik előlépett közülük, kezét csókolta a fiatal káplánnak s remegő hangon adta elő a kérését.

— Kérem szépen, gyóntasson meg. Meg fogok halni.

— Nem vagy te beteg.

— Az vagyok.

— Jól van.

A reszkető ember meggyónt, megcsókolta a keresztet s újra előállott a kocsi. Megint bekötötték a pap szemét s döcögve, lassan indult utra a fogat. Alig hajtottak át a kapun, nagy dördülés ijesztette meg a lovakat.

— Mi ez? — kérdezte üléséről fölugorva a káplán?

— Ne tessék odahallgatni, — mondta a kocsis. — Meghalt a beteg.

Másnap természetesen első dolga volt Barossnak följelenteni a dolgot a szolgabírónak. Eredménytelen volt minden kutatás. Nem találták meg a rablótanyát, hol, ugy látszik, a betyárok végezték ki annak rendje szerint valami áruláson ért társukat.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

HIREK.

Július 30. Szombat. Róm. kath. naptár: Abd. Szenn. — Protestáns naptár: Judit. — Görög-keleti naptár (Július 18.): Emilián. — A nap két 4 óra 36 perc, nyug. azik 7 óra 36 perc.

Kölcsény-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Holyiség: polgári iskola. földszint.

Térszene minden vasárnap délelőtt 11—1/2-ig a várbeli díszterem, pénteken délután 6—1/2-ig Zemplényi előtt és városligetben, hetenként felváltva.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— **Személyi hírek.** György pál Ferencz honvédezzredes, ezredparancsnok, Aradra érkezett, hogy a honvédszázalaj kiképzését felett szemlét tartson. Az ezredes hétfőig marad városunkban.

— **A hivatalos lapból.** A király Gedeon Albert dr budapesti törvényszéki bírót a budapesti ítélőtáblához bírónak nevezte ki.

— **Damjanich János özvegye** az alábbi nagyérdékü levelet intézte tegnap az aradi szabadságharczi ereklye-muzeum bizottságához:

Tekintetes Bizottság!

Vettem becses levelüket, s helyeslem azon felfogásukat, hogy szabadságharczunk emléktárgyait Aradra, a 13 vértanu városában kell örökre elhelyezni. Férjemtől maradt emléktárgyakat, melyek özvegységem egyedüli vigaszt képezték, s melyeket csak rejtve, személyes szabadságom veszélyeztetésével menthettem meg, az aradi ereklye-muzeum részére készséggel felajánlom.

A muzeum felállítására nekem megnyugvást szerez, s megszűnik azon aggodalom, hogy drága ereklyém idővel, mint értéktelen tárgyak elkallódjanak. Meg lesz-e a késő utókorban a kellő kegyelet?

Örvendek, hogy az önzetlen honszeretet a vértanuk emléke iránti kegyelet és átszellemültség megépítette amaz oltárt, hová bizalommal és szeretettel rakhatjuk le a nemzet kincsét megőrzés végett.

Imádozt emlékü férjemtől maradt emléktárgyak egy részét mielőtt Budapestre érkezem, azonnal leküldöm; egy részétől mig élek nem válhatok meg — de ez már nem tarthat soká. Végakaratom leendő, hogy öcsém egyike, a visszatartott emléktárgyakat annak idején jegyzék mellett a muzeumnak átadja.

Fogadja a Kölcsény-Egylet köszönetemet, hogy a szent ügynek élére állt. — Büszkeséggel és megnyugvással tekinthet önmagára és, a nemzet is, kivivott diadalára!

Az ég áldását kérem önzetlen hazafias működésükre.

Koritnicza, 1892. július 27.

Damjanich János özvegye.

— **Nem lesz Aradon felsőbb leányiskola.** Tegnap érkezett le a városhoz a kultuszminiszterium leirata, melyben értesíti a törvényhatóságot, hogy a polgári leányiskolának felsőbb leányiskolává leendő átváltoztatását nem engedélyezheti, mert a városi iskolaszék fenhatósága a felsőbb leányiskolákra ki nem terjeszthető. Így hát a mi polgári leányiskolánk megmarad annak, a mi volt.

— **Arad város egészségügyi bizottsága** a kolerajárvány hírére buzgón munkálkodik a köztisztaság fentartásán. Legutóbb a város területén létező összesen 2966 kut megvizsgálását rendelte el. Leitner Ernő dr. kerületi orvosra 1800 kut megvizsgálása várt, eddigi vizsgálatai alapján a kutak vizet általában elég élvezhetőnek tartja. Tegnap délután a sertéshizláló telepek kerültek vizsgálat alá, melyet Leitner dr. és Green Nándor rendőrhadnagy eszközöltek. A főkapitány utasítást adott ki a szemétkihordó kocsik fertőtlenítésére is.

— **Rendfőnök-választás.** A minoritarend tartományi főnököt választ augusztus hó 5-én 3 évi időtartamra. A választásra az aradi társház részéről Jánosy Dömjén dr, Ballay Adám, Bévfalvy Manó, Dobrovsky Alajos és Kárpáthy Gráczian augusztus hó 4-én Szegedre utaznak.

— Ifj. Gily Ede ur, kitől lapunk már több csinos elbeszélést közölt, mai nappal az „Aradi

Közlöny“ rendes belmunkatársai sorába lépett. Új munkatársunkat melegen figyelmébe ajánljuk lapunk barátainak és olvasóinak. Együttal tudatjuk, hogy Hatos Tivadar nem tagja többé a szerkesztőségnek.

— **Arad megye statisztikai bizottsága** tegnap Szathmáry Gyula elnöke alatt ülést tartott, melyen a járások által beküldött népmozgalmi adatok és közgazdasági kimutatások tárgyalattak és szolgáltak tudomásul.

— **Kik lehetnek ezután pénzügyi tisztviselők?** Ezt határozza meg Wekerle pénzügyminiszter egy közelebb kiadott rendeletében, a melyben kimondja, hogy a pénzügyi szolgálatba ezután csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik orvosi bizonyítvánnyal igazolják azt, hogy ép, egészséges emberek. A szolgálat érdekei — úgy mond a miniszter — megkívánják, hogy a pénzügyi tisztviselők oly egészségi állapottal birjanak, mely a pénzügyi szolgálattal egybekötött köteleességek teljesítésére őket teljesen képesekké teszi. A vonatkozó miniszteri rendeletet itt közöljük:

„Mint hogy a szolgálat érdekei okvetlenül megkívánják azt, hogy azok az egyének, kik a pénzügyi szolgálatba ujonnan belépnek, a törvény által megállapított alaki képzettség mellett oly egészségi állapottal is birjanak, a mely őket a szolgálattal egybekötött köteleességek teljesítésére teljesen képesekké teszi: rendelem, hogy a pénzügyi szolgálat körében ezentul megüresedő állások betöltése végett közteendő pályázati hirdetményekbe vegyék fel azt is, hogy mindazok az egyének, a kik pénzügyi szolgálatban nem állanak és abba belépni óhajtanak, az 1883. I. törvénycikkben megállapított alaki képzettségen és a szolgálati szabályok első fejezetének 1—35. §§-ában körülírt feltételeken kívül pályázati kérvényeikhez csatolják és közzétételtől orvosi által kiállított bizonyítvánnyal egészségi állapotukat is igazolják. A már pénzügyi szolgálatban álló és akár áthelyezést, akár kinevezést kérő tisztviselőkre, altisztekre vagy szolgákra vonatkozólag pedig szigorú köteleességévé teszem a pénzügyi hatóságok és hivatalok főnökeinek, hogy a hivatalból kiállítandó szolgálati táblázat észrevételi rovatában minden egyes esetben a pályázó egészségi állapota felől is nyilatkozzanak. Wekerle.“

— **Tanulmányut.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter az Aradon is jól ismert Scholmácsi Endre m. kir. révalkapitányt a hazai tengeri halászat alapos tanulmányozására kiküldötte hosszabb időre a magyar tengerpartra és megbizta, hogy kutatásainak és tett tapasztalatainak eredményéről tegyen jelentést.

— **Nagy gyakorlatot** tartott tegnap reggel 6 órától fél 9-ig a 33-ik gyalogezred legénysége, a helyben állomásozó honvédség és huszárság. Az együttes gyakorlat a zádorlaki gyepen folyt le s azon György pál Ferencz honvéd ezredes és Csikós Alajos ezredes is jelen voltak. A gyakorlat, kivált a huszárság attakja, igen szépen folyt le s a két ezredes teljes elismerésének adott kifejezést a legénység helyes és fegyelmezett kiképzésétől mindhárom tisztikarnak.

— **A panáti bucsu.** Küszöbön van az újpanátiak örömnappja. Vasárnap lesz a községben a templomünnepe, melyre a lakosság nagyban készül. A bucsura ősi szokás szerint sokan fognak átrándulni Aradról is, hogy élvezzék a panátiak vendégszeretétét.

— **A felebbezés sorsa.** Mint annak idején közöltük volt, a kihágási bíróság 50 frt pénzbüntetésre ítélte a tüntetések alkalmából szomorú hírnévre vergődött Horváth Endre IV. éves román theologust, a miért a vizsgálat alkalmával Nyáry rendőrkapitánnyal gorombáskodott. Horváth leszállítás reményében felebbezett a tanácshoz, mely teljes mérvben méltányolta a felebbezés indokait s a pénzbüntetést 100 frtra emelte föl. A kihágási ügy — mint értesülünk — közelebb a közigazgatási bizottsághoz kerül, mely kihágási ügyekben III fokúlag intézkedik.

— **Revolverlövés egy tutajosra.** Tegnap délután fél 2 óra tájt több tutajt eresztgetett le Aradmentéről, a vetyeháti vizima-

lom mellett. Az utolsó tutajt két román kormányozta volna le a Maroson a szegedi Tiszára, ha ugyan törődnek a kormányzással. Mind a két talperesztő tótvaradi (Aradm.). Az uszó talp a két román vigyázatlansága folytán beleütődött az Ökrös István vizimalmába, még pedig oly erővel, hogy a talp ketté szakadt. Mind a kettőn maradt egy-egy ember. Az ütődéstől az Ökrös malma alatt levő hajón a talp léket ütött, amelyen aztán a víz elkezdett a hajóba és a malom belsejébe folyni. Képzeltetni a molnár megriadását, mikor a malom egyszerre megingott, Ökrös molnár dühbe jött, amikor a malom veszedelmét látta. Egy támasztó csákyát kapott fel s azzal fenyegette az románokat, a kiket különben szidalmazott is. A románok erre a talpról köveket kaptak föl s közáport rögtönöztek a molnár ellen. Ez beszaladt a hálósobájába, lekapta a falról a revolvert s kikutott a malom terraszára. Ekkor a talperesztők már vagy 80 lépésnyire lehettek a malomtól. A molnár ekkor (azt valja: ijesztési szándékból) utána lött a talperesztőknek. A revolvergolyó csodálatosan talált, még pedig úgy, hogy a szerencsétlen Szucs Anania súlyosan megsebesülve esett hanyatt a talpon. A golyó a gégefő mellett a torokába hatolt. A közeli tápai réten szegedi csendőrök cirkáltak s a lövés zajára a Maroshoz futottak s aztán gyorsan intézkedtek, hogy a talpat kikössék. Szucs Ananiát egy ladikban helyezték el s a szegedi kórházba szállították, ahol gondos ápolásban részesítik. Az orvosok a golyót még nem találták meg; sőt még a golyó futásának irányát sem állapíthatták meg; valószínű azonban, hogy a torokból lefelé hatott a tüdőnek, mert egészen a mellig vérömleny látható és mert a szerencsétlen ember, akin a sebláz már kitört, vért köp. A tette, Ökrös Istvánt, a csendőrök rögtön elfogták s bekisérték a szegedi kerületi börtönbe. Ökrös töredelmes vallomást tett s cselekedetét azzal menti, hogy nem tudta, mit cselekszik fölygült szenvedélyében. Szucs Anania sebe életveszélyes.

— **Masiroznak a honvédek.** Augusztus elején a honvédek is megmozdulnak, hogy beharapjanak a nem valami kellemes nagygyakorlat keserveibe. Így már augusztus 6-án és 7-én Fakert és Glogovác környékén nagyszámú honvédség lesz elhelyezve.

— **Sikkasztás a temesvári vasúti árupénztárnál.** Hazayt, sikkasztó vasúti tisztet szabadlábra helyezték, de a pénztári hiány megtérítéséig reudőri felügyelet alatt tartják. Mint értesülünk, Hazay már 25 év óta van vasúti szolgálatban és mindig becsületes, köteleesség-tudó, szorgalmas tisztviselő volt, ki teljes mértékben birta felelősségét a bizalmát. Nem volt más szenvedélye, mint az, hogy háziurra legyen s ennek a szenvedélynek esett áldozatul. Ez csábította el, hogy hozzányuljon a közpénzekhez. Szerencsétlenségére, előbb rovan csolták a kezelése alatt állott vasúti árupénztárt, mint hitte volna. Ha egy héttel később tartják meg a rovancsolást, akkor nem találták volna hiányát, mert az időközben utalványozott bank-kölcsönből már fedezte volna. Hazay a sikkasztás folytán elveszti állását és nyugdíjigényét.

— **Bucsu-hangversenyt** tart ma szombaton este válogatott műsor mellett a 33. gy. ezred teljes zenekara Nagy Lajos sörarszékében 20 kr belépti-díj mellett. A háziezred zenekara is részt vesz a nagy gyakorlaton, mely hétfőn kezdődik s így hosszabb ideig nem hallgathatjuk játékát.

— **Elhagyatva.** Kovács Márta aradi leányzó, a kit a szeretője hűtlenül elhagyott, úgy gondolkodott, hogy a keservet legjobb palinkába fojtani. Ugy is tett, leszopta magát a sárga földig — bánatában, úgy szedték fel az utca kövezetéről s szállították a részeg emberek alkalmatosságán, egy rozoga tárgouczán a városháza udvarára, hol olyan spekta-

kulomot csapott, melyhez hasonlót keveset láttak még a torony alatt. Majd hirtelen melanekoliába csapva át, Magdolna módra viselkedett s könyzapor közepette bizonyította hogy ő az oka, a hűtlen, a ki után majd meghasad a szíve. A szerelmes némbert kijózanítási czélzattal további intézkedésig lakat alá tették.

— **Rejtélyes eset** foglalkoztatja jelenleg a kedélyeket Arad megye Nadab községében. Pár nappal ezelőtt történt, hogy egy Pikó Zsuzsánna nevű asszony gyanus körülmények közt kiszorult. Előzőleg semmi baja sem volt s így a halálozás bírói beavatkozást vont maga után, annál is inkább, mert azt rebesgették a községben, hogy Pikó Zsuzsánna a férje gyilkolta volna meg. A holttestet hivatalosan felboncolták s ekkor kiderült a halál oka, a mely nem más, mint szívizélhűdés a — p a l i n k a mértéktelen élvezete miatt. Így persze a Pikó Zsuzsi férje is felszabadult a terhes vád alól.

— **Bokszer újból gazdát cserél.** É l e s Á r m i n L ö f f l e r és W e i d e n f e l d, kik nemrégiben megvették a 7500 holdas bokszeri uradalmat, tovább eladták egy orosházi paraszt konzorciumnak 500.000 frt vételáron. A konzorcium tagjai a birtokot parcellázás útján felosztva veszik művelés alá.

— **Öngyilkosság.** Szemléről tudatják velünk, hogy ott S c h m i e d t Antal jómódu parasztagda felakasztotta magát. A tett oka ismeretlen.

— **Eltolonczolt orfeum-énekesnő.** Az utóbbi időben egész sereg u. n. daltársulat izetlenkedik Temesvárott is a jó izlés és a nemes erkölcs rovására. Az egyik orfeumbeli énekesnő, tegnapelőtt este a katonatiszti kaszinó előtti terrasszon volt több „tisztelője“ társaságában és olyan csinos kis botrányt rögtönzött, hogy a rendőrség közbelépett és éjjeli szállást adott neki a saját külön „chambre separée“-jában. A szende szüzet hazatolonczoltatták illetőségi helyére — Csaszlauba.

— **Körorvos-választás** lesz augusztus hó 24-én Kisperegen.

— **A borosjenői országos vásár** ma és holnap tartatik meg.

— **Dinamit Dalmagyarságban.** Szekul faluban, Bogsánbánya mellett, Szunter Ignác birtokos házában dinamit-merényletet követett el a napokban S c h m i e d t Ferencz, odaváló lakos. Schmiedt már hosszabb idő óta tartozott Szunternek egy nagyobb pénzösszeggel. A napokban, mivel Szunter követelte tőle az adósság kifizetését, Schmiedt azzal fenyegette, hogy olyasmit tesz, hogy nem kéri majd tőle többé a pénzt. Schmiedt csakugyan beváltotta fenyegetését. Dinamitot tett Szunter házában ablakába és azt éjjel felrobbantotta. A robbanás oly erős volt, hogy a ház egyrésze bedőlt és a butorok nagy része összetört. Szunternek és nejeinek szerencsére semmi bajuk sem történt. Schmiedtnél hávizsgálatot tartottak, és ez alkalommal két kiló dinamitot találtak nála a szükséges gyújtószinorokkal együtt.

— **A harangozó.** Akárki mit mond is, fontos foglalkozás am a harangozás, a melyet komolyan kell venni, nem olyan fölületesen, mint azt mostanság a minoriták harangozója meg szokta cselekedni. Fölebredt az ő gyarló emberi szívében is a szerelem s nehéz neki már kora hajnalhasadáskor elválni kedvesétől, hogy megkongassa a harangokat. Mi tudjuk méltányolni az okait, de a tűzörség nem, mert azt tegnap reggel is összecsisztította a mikor 5 óra helyett 6-kor harangozott. Jó lesz tehát a harangokat rendes időben kongatni meg, nehogy a félrevert harangok nagyobb ribilliót okozzanak.

— **A temesvári orsz. vásár** augusztus 4-től 8-ig tartják meg. A vásár — a kedvező időjárás folytán — valószínűleg jól lesz látogatva.

Mulatságok.

— Aradon és környékén. —

— **Az aradi waggon-, gépgyár és vasöntő munkásai** ma tartják a városi díszteremben sikerültnek ígérkező zártkörű tánczvigalmukat. A közönség részéről nagy érdeklődés mutatkozik a mulatság iránt annál is inkább, mi-

vel a cs és kir. 33. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett, a rendezőség a mulatság érdekében semmi fáradságot nem kímél. A terembe vezető ut kivilágításáról gondoskodva van. Belépti díj az esti pénztárnál családjegy 1 frt 50, személyjegy 1 frt. Előre váltva családjegy 1 frt 30, személyjegy 80 kr. Katonajegy örmestertől lefelé 50 kr. Előre váltott jegyek kaphatók a rendezőség tagjainál és a ligeti étteremben.

Színház.

— **Még egy történeti hangverseny.** Arról értesítik lapunkat, hogy K á l d y Gyula a vele utazó művész-társasággal még egy történeti hangversenyt rendez az aradi színházban és pedig hétfőn, augusztus 1-én este fél 8 órakor. Az előadás tiszta jövedelmét a bujdosásban elhunyt II. Rákóczi F., Zrinyi Ilona, Tökölyi Imre és a bujdosók főbbjei hávainak hazahozatalára fordítják. Tekintve a hazafias, szent czélt, reméljük, hogy a közönség ismét oly fényesen megtölti a színházat, mint a rendkívül érdekes hangverseny első napján, annál is inkább, mert ez alkalommal a programmba több új szám lesz felvéve. Jegyek Krispin József műkereskedésében lesznek előre válthatók.

VEGYESEK.

— **A hercegprímás legújabb adománya.** Vaszary Koles hercegprímás — az egyházmegyéjében levő szegénysorsu egyházi férfiak segélyezésére 5000 frtot utalványozott. A primási adományból száz szegény pap kapott egyenlő segélyt.

— **Munkácsy Mihály és neje** ezidő szerint Luxemburgban van a mester korpachi birtokán. Munkácsy már egészen felüdült gyengélkedéséből s nemsokára ujult erővel lát hozzá halhatatlan művei alkotásához. A Munkácsy-párt sokan látogatják a korpachi kies villában; Halmi, a Munkácsy díj legutóbbi nyertese, a nejevel együtt vendége most nagyhirű pártfogójának.

— **Vakmerő leányrablás.** Az elég gyakran megesik az ország déli vidékén, hogy a szerelmes legény elrabolja szíve választottját, de rendszerint mégsem vetemednek a parasztszeladonok annyira, hogy mások szemeláttára kövessék el ezt a kevésbé romantikus, mint inkább gáztett, a hogy a N o v a k o v - t e s t v é r e k cselekedtek vasárnap Czipáján. A korcsában nagy mulatság volt s a czipájai legények valamennyien bomlottak N e d a k o v Rózáért, a ki legszebb volt a leányok között. Magától értetik, hogy a két Novakov-testvér is a hódolók közt volt. Összebeszéltek a két jó madár, az egyik befogta a lovát s a korcsma elé állott, a másik meg, a ki jó markos legény, ekkor hirtelen felkapta N e d a k o v Rózát s felugrott vele a szekérre. Mire a népség magához tért, már messze jártak a gazemberek. A szerencsétlen leányt a tanyákra vitték s meggyalázták. Mikor éjjel elaludtak, a leány az ablakon át megszökött tőlük.

— **Ötéves életmentő.** Gesztely községhez egy félórnyira, a Schlosser Ignác bérletén tegnap a bérlő feleségén kívül csak a tanyának egy ötéves és egy kétéves gyermeke volt. A nagyobbik fiu kis testvérét a szinbe vitte és ott a gyufával játszva tüzet rakott. Az ott felhalmozott szalma azonnal lángra lobbant és a kétéves kis fiu ruhája is égni kezdett. A veszedelem láttára az ötéves gyermek felkapta kis testvérét és kivitte a szinből, egyre kiabálva hogy oltás el kis testvére ruháskáját. A kis fiu ruháját csakhamar eloltották és a gyermeknek az ijedtségen kívül egyéb baja nem esett. A hosszú épület ezalatt leégett és az istállóba két csikó és egy borju égett be. A nagy fáknak, melyek az épületet körülveszik köszönhető, hogy a közelben felhalmozott buzakazlak le nem égtek.

— **Az új koronák.** Az osztrák urakháza, mint már közöltük, tegnap az összes valutajavaslatokat második és harmadik olvasásban elfogadta. Midőn a tárgyalás után a jelen volt miniszterek a pénzügyminisztert a nagy és nehéz küzdelem szerencsés befejezéséhez üdvözölték, S t e i n b a c h dr pénzügyminiszter egy kis csomagot vett elő, felbontotta s megmutatta minisztertársainak az új ezüstkoronák

első példányait. A miniszterek s az urakházának köréjük csoportosult tagjai nagy érdeklődéssel nézték az új pénzt, mely éppen akkora mint az eddigi ezüst egynegyed forintosok.

— **Borzasztó dráma a tengeren.** Rémregénybe illő történetet írnak San-Franciscoból a hó 19-iki kelettel. Az Udine gőzösn történt e borzalmas eset; ez a gőzös 9-én indult el San-Franciscoból a déli tenger szigeteire s Castella kapitány parancsnoksága alatt 18 matróz volt rajta. A hajó kormányosának Honoluluban volt egy öcsese, akit utközben fölvettek a hajóra. Ez ember borzasztó tervet eszelt ki, melybe belevonta a bátyját is. Ketten elhatározták, hogy kipusztítják az egész személyzetet s azután magukévá teszik a hajót. A legénység italába strichuint kevertek, de elszámították magukat, mert két matróz meg a kapitány véletlenül nem ivott a mérgeből. Mikor a többi 16 matróz a földön vergődött haláltusában, a kapitány ösztönszerűleg kitalálta, hogy kik a bűnösök s megtámadta a kormányost. A kormányos öcsese ekkor lelőtte. Az életben maradt két matróz megrémült s a tengerbe ugrott s elszórt. Az egyik, a ki nagyon erős uszó volt, órákig tartotta fenn magát a vizen, míg végre egy bárka ráakadt s megmentette. Így jött azután napfényre a gáztett. Az U n d i n e azóta eltűnt.

CSARNOK

Bűnös volt.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti novellája. —

[10] Irta: ifj. Gily Ede.

VI.

Ugyanezen nap kora délelőttjén egy födetlen, könnyű kocsi állott meg V á r y László dr. irodája előtt. A jól öltözött pusztai alak hátradobta a kocsisnak a gyeploszárat, leugrott és fölhaladt a lépcsőkön. Néhány perc múlva már üdvözölte az ügyvédet: — Szervusz Laczi!

Az ügyvéd jó ideig némán bámult az ujon érkezett szeme közé s nem tudta kisütni, ki legyen az ő vendége. Csak mikor mosolyogva mutatta be magát — Merényi Akos vagyok — borult a nyakába.

— Isten hozott fiu, de régen láttalak. Aztán meg hogy elváltoztatott ez a bozontos szakáll. Persze vénülünk. Hogy kerülsz erre a vidékre?

— Nem vagyok én itt új ember. Alig egy órányira innen van egy rendezett kis gazdaságom, ott élek négy év óta. Soha sem halottal felőlem?

— Nem én! Hallottam ugyan valami Merényi kastélyról, mint a mely ódonágáról nevezetes, de nem is tétéleztem fel, hogy te a fővárosi légkörhöz szokott ember az odüba jöjj bagolyinak. De szólj: hogy találtál fel engem?

— A lapokban olvastam, hogy egy gyujtató kliensed végtárgyalásán a te alapos védelmed folytán tíz évi fegyházat kapott s minthogy nekem éppen ügyvédre van szükségem, befogattam hogy megtaláljalak.

— Hogy értsem azt, hogy ügyvédre van szükségem?

— Van egy bizalmi természetű ügyem, melynek szálait csak egy olyan ügyvéd kezébe tehetem le, aki olyan jó barátom, mint a milyen te vagy.

— Szívesen állok rendelkezésedre, legalább alkalmam lesz meghálálni egy kis részben azokat a nagy szíveségeket, melyeket nekem nyolcz év előtt tettél.

— Hagyjuk ezt barátom, szóra sem érdemes.

— Nem kedves Akos, én soha sem feledem, hogy nélküled nem tudtam volna megélni a fővárosban s nem végezhettem volna be pályámat.

— Dehogy nem! Találtál volna más barátot!

— Olyat, a ki lakással, élelemmel, sőt pénzzel is támogasson hónapokon keresztül egy szegény fiut, mint te engem; — hidd el, sem az előtt, sem azóta nem talált senki. Ha hozzávesszük, hogy mindezt csak azért tetted, mert barátok voltunk, akkor indokoltnak fogod találni köteles háláérzetemet, mely örökre hozzád fűz.

— Ah! a dolog sokkal jelentéktelenebb, mint a minőnek feltünteted. Az én anyagi

helyzetem előnyös volt, a tied pedig tőrhetetlen. Összekavartuk a kettőt s lett belőle egy jó helyzet. Hiszem, hogy te az én körülményem között hasonlóan jártál volna el. Ez az egész!

— Te arczban változtál csupán, de lélekben a régi vagy — viszonzá az ügyvéd s melegen szorítá meg Akos feléje nyújtott jobbát.

— De most már a dologra térek, mert ügyvédnek drága az ideje.

— Időm számodra mindig elég van, de ha kívánod Akos, hallgatok.

— Hajlandó volnál egy válópert egy év alatt lejártni?

— Válópert? Kinek a válóperét?

— Az enyémet!

— Hogyan? Te nő vagy?

— Igen, négy év óta.

— Szegény barátom? És boldogtalan volt a házasságod?

— Kezdetben nem képzelhetsz annál idyllibb életet — vezette be Akos elbeszélését s elmondtott mindent őszintén, nyíltan leplezetlenül.

Mikor elhallgatott az ügyvéd megragadta mind két kezét s szemében igaz részvétet kifejező tekintettel fordult Akoshoz, mondván:

— Nézz szemembe! Te még mindig szeretted Élizt?

— Jobban mint valaha szerettem. Mióta nem birom, véghetetlenül epedek utána.

— Miért akarsz hát válni tőle?

— Mert így kívánja a bemooskolt név, a meggyalázott férfi becstület.

— Frázis! Sem az egyik, sem a másik nem kíván semmit, hanem a te beteg szíved kíván gyógyulást. Ezt a gyógyulást nem a válóper, nem az orvosok fogják nyújtani, hanem a közeledés, a kibékülés.

— Az lehetetlen!

(Folytatása következik.)

Táviratok.

Kacsá.

Budapest, július 29. (Saját tud. táv.) Több fővárosi lap azt újságolja, hogy Szapáry miniszterelnök Romániába, Sinajába utazott. Hírük alaptalan és onnan támadhatott, hogy Szapáry Péter gróf miniszteri titkár lótenyésztési ügyben járt Romániában. A „Magyar Hírlap” mulatságosan kommentálja ezt a kacsát.

Lázongás.

Budapest, jul. 29. (Saj. tud. távirata.) Mint Bombayból jelentik: Az afgánisztáni emir állása veszélyeztetve van. A Kabur és Kandahar közt lakó törzsek lázongának. Az emir csapatai visszavonultak a főváros felé.

Halálozás.

Debreczen, július 29. (Saj. tud. táv.) Hanke Leo, nyugalmazott városi tanácsos, negyvennyolczas honvédszázados meghalt. 1860-ban Hanke volt megbízva, hogy a tiszántuli református egyházkerület a pápens ellen tiltakozó híres közgyűlését a császár nevében szétosztásra szólítsa fel, mire Balogh Péter püspök oldalán Tisza Kálmánnal így felelt: „Én pedig a mindenható ur Isten nevében megtartom.”

Két német lap óhaja.

Berlin, jul. 29. (Saj. tud. távirata.) A „Freikonservatives deutsches Wochenblatt” és Bismarck-barát sajtó, különösen a „Kölnische Zeitung” nyíltan követelik, hogy Caprivi visszalépjön, utóbbi azért, mert a birodalmi kancellár lanyhán viseli magát az ultramontanizmussal szemben, a „Freikonservatives deutsches Wochenblatt” pedig azért, mert szerinte

a kancellár küzdelme Bismarck ellen nem egyéb, mint saját állásáért folytatott küzdelem, Caprivi sem árul el most már oly ideális önzetlenséget, mint pályafutása elején.

A poroszok deficitjé.

Berlin, július 29. (Saj. tud. táv.) Félhivatalos forrásból jelentik: A porosz állam deficitjének fedezésére negyven millió márka összegű kölcsön felvétele mutatkoznék szükségesnek, ami a kincstárra nézve másfél millió márka állandó megterhelést jelentene. E helyett már most a kormány tekintettel arra, hogy a lex Huene a háztelekadónak a községekre való ráutalásával csak provizóriumot alkotott, azon tervvel foglalkozik, hogy e törvényt megszünteti, a mi által a községekre utalt összegek, melyek a múlt évben ötvenhét millió márkára rugtak, a kincstár rendelkezésére állanak.

Kolera.

Páris, július 29. (Saj. tud. táv.) Dremberdr a „Journal des Debats”-ban cikket közöl, melyben elismeri, hogy a Párisban pusztító kolera az ázsiai, de nem terjed, hanem ellenkezőleg csökken.

Pör csatornaürülékek miatt.

Páris, július 29. (Saj. tud. táv.) A „Journal des Debats” írja, Páris külvárosai pört akarnak indítani a főváros ellen, mert mindenféle piszkot a Szajnába vezet, úgy, hogy a folyam vizét egészségtelenné teszik.

Az angol kormányválság.

London, július 29. (Saj. tud. táv.) A minisztertanács azt határozta, hogy a felirati vita alkalmával felveti a bizalmi kérdést csak a szavazás után mond le.

Tűz.

Kopenhága, július 29. (Saját tud. táv.) Az állami fegyvergyárban ma reggel tűz ütött ki, mely a gyárat felig elpusztította. A gyárban a munkát megszakították. A kár tetemes.

Rablók által megtámadott város.

Mexikó, július 29. (Saját tud. táv.) Egy rablóbanda megtámadta Purpero várost és a házakat kirabolta. Ez eset hírére megérkezett katonák négy rablót agyonlöttek. A többiek megmenekültek.

Közgazdaság.

— A nagylaki rizsföld. Mint lapunknak írják, Tomka Emili kir. kulturmérnök Nagylak határbeli rizstermőföldje gyönyörűen fejlődik. Miután a rizs e helyen teljesen vak-székbe lett vetve, a termés mennyiségére nézve ma még hozzávetőleg sem lehet biztosat mondani. Annyi azonban már most joggal feltehető, hogy az eredmény kellemesen fogja meglepni gazdáját. Érdekes hírt írnak a rizstermésről a békésmegyei Pékla községből is. Itt még egy évben sem állott oly kitünően a rizs, mint most. A víz egész területét arasznyi hosszú kalászkok fődik be, úgy, hogy ezek miatt a vizet látni sem lehet. Régi praktikus termelők átlag holdanként 40 méter mázsára becsülik az idejü termését Pékla.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Julius 29-én. —

Gabnaneműek: Tiszta buza legnehezebb 7 frt 50 kr, közép — frt — kr, kétszeres legnehezebb 6 frt 70 kr, közép — frt — kr, rozs legnehezebb 5 frt 80 kr, közép — frt — kr, árpa legnehezebb 5 frt 60 kr, közép — frt — kr, zab legnehezebb 5 frt — kr, közép — frt — kr, retek-repeze legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 30 kr 100 kilónként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. július 29.

Ezüst
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.48
Német birodalmi márka	58.55
London	119.60
20 márkás arany	11.71

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, jul. 29. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 klgamm frt
Búza	bánsági	szilárd	8.20 — 8.85
	tiszavidéki	8.20 — 8.85
	pestvidéki	8.10 — 8.40
	fehértómezei	8.20 — 8.85
	bácskai	8.20 — 8.85
Rozs	lanyha	7.25 — 7.40
	takarmány	5.30 — 5.50
Árpa	égetni való
	süfőzdei
Zab	szilárd	5.50 — 5.85
Tengeri	bánsági	4.80 — 4.85
	másnemű	4.75 — 4.80
Káposzta-repeze	lanyha	10.75 — 11.00
Köles	lanyha	5.00 — 5.20
Búza	tavasza	8.00 — 8.01
	junius 1892	8.38 — 8.39
Tengeri	máj.-jun. 1892	4.76 — 4.78
	szept.-okt. 1891	4.54 — 4.86
Zab	Bpest sz. tavasz	5.27 — 5.29
	5.43 — 5.47
Káposzta-repeze	aug.-szept. 1891	10.90 — 10.95

Szerkesztői üzenet.

Bussányi Irma. (Arad.) Van bennök egy-két csinos sor, de összevéve mégis gyengék; néhol a sorok sántítanak. Egyiket sem közölhetjük.

Idegenek névsora Aradon.

Július 29-én:

Fehér Kereszt szálloda: Korin József birtokos, Paulis. Lövy Adolf kereskedő, Szeged. Tóth Lőrincz lelkész, Rozsnyó. Vavrek Rihárd lelkész, Rozsnyó. Szekszárk Rudolf gyógyszerész, Uj-Szt.-Anna. Pilitza Albert birtokos, Vargapál. Dr. Mittler J. ügyvéd, Temesvár.

Vass szálloda: Káldi Gyula és társai színészek, Budapest.

Nádor szálloda: Rosenfeld Simon birtokos, Mohács. Sóskovány János és neje törvénybíró, Csongrád.

Arany Kulcs szálloda: Lekó Mihály földbirtokos, Ó-Kanizsa. Bálint Péter tanító, Szintity. Katz Samu kereskedő, L-Tolcsava. Bordes István plébános, Birkis. Eheskel testvérek kereskedők, Nagy-Károly.

Három Király szálloda: László Ignác tanító, N.-Szt.-Péter. Fux N. kereskedő, Dévaványa. Politzor Mór kereskedő, Orosháza. Stern Hermann kereskedő, Tornya. Vársárhelyi Rezső jegyző, Ternova.

Magyar Korona szálloda: Novius Ágoston Kovasszincz. Uogár Mór bérlő, Monyoró. Fűrberg József Bécs. Klein Dezső kereskedő, Budapest.

Cziltronyi szálloda: Lovrói Ferencz fodrász, Vinga. Fehér Antal törvényszéki jegyző. Sós Antal és neje községi pénztárnok, Budapest. Hegyi Gyula utászó, Budapest. Palla István tanító, Pinnye, (Sopronmegye.)

Felelős szerkesztő: Vársárhelyi Béla.

Nyíltér.*

Az aradi polgári takarékpénztár
(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 1/2% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

501 9—*

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak külműhelyei részére a f. évben szükséges 4 csoport mozdony-emelő állvány és 3 kocsi és szerkocsi emelő állvány szállítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Ezen emelő-állványok minőségére nézve a következők szolgáljanak irányadóul:

A mozdony-emelő állványok saját műhelyi számszámra XI. füzete 12. ábrája szerinti méretekkel s ott előírt alkatrészekkel, aczelorsó zsinór menetekkel, kovácsolt csavaranyával, gördítő kerekkel, az északi főműhelyünkben már használatban lévő ilyen emelő állványok mintájára, a kocsi és szerkocsi emelő állványok pedig vasszerkezettel egyenként 2 pár futó és csigával ellátott vasállványból, mindegyik pár két-két aczélból való csavar-orsóval és kerékhatással, valamint 2 drb vas kereszt gerendából állólag szállítandók; hordképességük 20.000 klgr. csavarorsó közti távolság 3500 mm., az orsó átmérője 65 mm. egyebekben saját műhelyi számszámraunk XI. füzete 13. ábrája szerint 1750 krnyi össz-sulllyal készítendők.

A mozdony-emelő állvány megközelítő össz-sulya az ajánlatban kiteendő.

A szállítási határidő a megrendelés vételétől számított 6 héttel fog kitűzteni.

A szállításra nézve a 129381 | 92. sz. «általános» feltételek, anyagok és leltári tárgyak szállítása iránt érvényesek, mely feltételek füzete épügy mint az érintett számszámra-juzet a pályázati határnapig a központi anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Budapest, Andrásy-ut 75. sz. II. emelet) az érték lefizetése mellett megkaphatók, esetleg az érték beküldése után postán megküldetnek, az északi főműhelyünkben használt emelő állványok pedig ugyanott d. e. 8-12 és d. u. 2-6 óráig megtekintethetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a szállítási feltételeket és szabványrajzokat ismeri és elfogadja.

Azon ajánlók, kik részünkre még nem szállítottak, kereskedelmi kamarai bizonyítványt tartoznak ajánlatukhoz csatolni, melyben gyárjuk solioitása és szállító képessége igazoltatik.

Ugyanezen hatóság által igazolandó a szállítandó emelő-állványoknak hazai származása akképen, hogy a kiállítandó bizonyítványban világosan igazolva legyen, hogy az ajánlott állványok czegnek «Magyarország határán belül létező gyárban vagy műhelyben készülnek».

Az ajánlatban a felsorolt feltételek elismerése felemlitendő.

Az egységi árak bérmentve budapesti központi szertárunkba vagy vidéken levő szállítók által az ott legközelebb fekvő állomásunkta értve — tiszta vagyis százalékos leengedés nélküli értékben és pedig számokban és betűkben kifejezve jegyzendők be az ajánlatba. külön mindkétféle állványra nézve.

Az ajánlott emelő-állványok csak akkor fognak hazai származásuaknak tekinteni, ha lajstromozott hazai gyári védjeggyel vannak ellátva, mivégből ezen védjegy az ajánlatban is előtűntetendő.

Továbbá minden kétséget kizáró módon megnevezendő az ajánlatban a gyárhelység illetve műhely, ahol az emelő állványok készíttetni fognak, és fentartjuk magunknak azon jogot, hogy a gyártásnak tényleg a megnevezett helyen való eszközéséről kiküldendő közegeink által bármikor meggyőződést szerzhessünk.

A fenti kellekek hiányával szerkesztett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlat a borítékon «Ajánlat 78709 | 92. számhoz emelő állványokra» felirattal fent nevezett szakosztályunkhoz czimezve f. évi augusztus hó 20-án déli 12 óráig benyújtandó, vagy posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott emelők ajánlati ár szerinti értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban f. é. aug. hó 19-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpntzáránál (Andrassy-ut 75. sz. földszint) leteendő, mely a szállítás elnyerése esetén óvadékl is fog szolgálni, eredménytelen pályázat esetén pedig az az iránti értesítéskor vissza fog utalványoztatni.

Ajánlattevő köteles az ajánlata felett hozandó határozathozatalig szavatosságban maradni.

Fentartjuk végre magunknak a jogot, hogy az ajánlók között tekintet nélkül az árakra szabadon, választhassunk, hogy továbbá tetszés szerinti részmennyiség szállítását is átengedhessük,

mely utóbbi esetben ajánlattevő, ha csak az ajánlatban az ellenkezőt világosan ki nem követte, köteles ezen részmennyiséget is a megállapított feltételek illetve árak mellett szállítani, végre jogosítva leszünk a cél elérésére bármely más irányu intézkedést is tenni.

A nyertes szállító köteles a munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdíj-igényre nem jogosult alkalmazottainak illetve ezek családtagjainak segélyezésére létesített alaphoz, a szállítások után érdembe hozott összegnek $\frac{1}{10}$ (egy tized) százalékával hozzájárulni, mely járulék a kifizetés alkalmával fog levonadni.

A szállítási ügyletből eredő minden bélyeg és illeték költségeket szállító viselő.

A fenti feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeznek be, végre olyanok, melyekben vakarások fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek. Budapest, 1892. július hóban.

Az igazgatóság.

11385 | 892.

578 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. földmívelésügyi miniszteriumnak f. é. 34276. számú körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az osztrák-magyar monarchiából származó élő juhoknak Bajorországon való átvitele megengedett.

Az átvitel a hét bármelyik napján, s az osztrák-bajor határon levő valamennyi vasúti határállomáson át történhetik.

Arad, 1892. július 21-én.

A városi tanács.

12438 | 892.

3—3

Hirdetés.

A nagymélt. kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter ur 1892. évi július 9-én 40515. sz. a. kibocsátott rendelete a vendéglőkben és korcsmákban használt palaczkok és poharak tárgyában az illetőknek tudomás és mihez tartás végett a következőkben közhírré tétetik.

1. A volt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi Miniszter ur által 1876. évi 2162. sz. a. kiadott rendelet, valamint a jelen pótrrendelet hatálya mindazon helyiségekre kiterjed, melyekben az 1888. évi XXXV. t.-cz. értelmében kiadott italmérségi engedély alapján italmérés gyakoroltatik.

A boros poharak az idézett alaprendelet 2. §-ában megállapított méreteken kívül 0.3 liter mérték szerint is készíthetők akképen, hogy a mérték megjelölésére szolgáló vonás és a pohár közt 12 milliméternyi szélességű tér maradjon.

Az italmérségi jog tulajdonosa a rendőrhatalással szemben felelős a mértékek helyességeért miert is, ha hiányos, vagy a fennálló rendeletek határozmányának meg nem felelő palaczkokat és poharakat használ, kihágást követ el és a szabályellenes edények elkobzásán felül 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel és az italmérségi jog megvonásával is büntetendő.

Az italmérségi jog megvonását az illetékes pénzügyi hatóságok mondják ki.

4. Az előző pontban megállapított büntetéssel fenytendő az az italmérső is, a ki a gyárosnál vagy üvegkereskedőnél hamis jelzéssel ellátandó üveg-edényeket (poharakat, palaczkokat) rendel.

Azon gyáros és üvegkereskedő, ki hamis jelzéssel ellátott üvegeket szállít, mint bünrészes büntetendő.

5. A pénzügyi közegek a jövedéki felügyelet gyakorlása alkalmával egyuttal ellenőrzik azt, vajlon az italmérségi helyiségekben használt üveg-mértékek a helyes mértéket mutató jelzéssel vannak-e ellátva s általában az 1876. évi 2162. sz. és a jelen pótrrendelet határozmányainak megfelelőnek-e? Felmerülő áthágás esetében a nevezett pénzügyi közegek ténybírást vesznek fel, a hiányos vagy hamis jelzéssel ellátott üveg-edényeket lefoglalják és az eljárásra hivatott elsőfoku rendőrnátságot megfelelőleg értesítik.

6. Az 1876. évi 2162. sz. a. kelt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek a jelen rendelettel nem ellenkező többi határozmányai, továbbá az italmérésekben használt üveg-edények facultativ hitelesítését engedélyező 1890. évi 80357. sz. a. kelt rendeletem intézkedései továbbra is érintetlenül hagyatnak.

7. A jelen rendelet 1892. évi augusztus hó 1-én lép hatályba.

Arad, 1892. évi július hó 23-án.

A városi tanács.

20566. szám.

557 3—3

HIRDET MÉNY.

F. évi július hó 15-én a dunántuli h. é. vasutak Zala-Egerszeg és Bakk állomása közt levő 21. számú őrháznál létesített

BOCZFÖLD

feltételes megállóhely az utazóközönség használatára megnyitattik s ezen naptól kezdve a 3211., 3214., 3215. és 3216. sz. vegyesvonatok utasok le- vagy felszállása esetén nevezett helyen meg fognak állani.

A menetrendi adatok a feltételes megállóhelyekről kiadott hirdetményben bentfoglaltatnak.

Ezen megállóhelyről Csáktornya felé utazók, vagy ezen irányból érkezők Bakk állomástól, illetőleg Bakk állomásig; Boba felé utazók, vagy ezen irányból érkezők Zala-Egerszegtől, illetőleg Zala-Egerszegig esedékes menetdíjakat tartoznak fizetni. Boczföldről Bakkra és Zala-Egerszegre vagy viszont történő utazásoknál első szomszédos forgalmu menetjegy fizetendő.

Budapest, 1892. július hóban.

Az üzletvezetőség.

82071 | 92. EIII. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak részéről alább felsorolt műhelyek eltompult és új reszelői és ráspolynak felvágására egy évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, és pedig:

műhely	átlagos évi kereseti összeg	leteendő bánatpénz
	o. é. forint	
éjszakai főműhely Bpsten	10,000	500
Miskolcz	1,600	80
S.-A.-Ujhely	1,700	85
Szolnok	750	40
Piski	1,300	65
Pécs	200	10
Temesvár	350	20
Kaposvár	350	20
Fiume	350	20

A reszelők felvágására vonatkozó feltételek és ajánlati minták a pályázati határidőig naponta a hivatalos órák alatt az igazgatóság műhelyi (EIII) szakosztályban (Budapest, Andrassy-ut 75. sz. II. emelet 12. ajtó) és valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők és ugyanott ingyen átvehetők; nemkülönbén a budapesti országos iparegyesületnél, a brassói kereskedelmi és iparegyesületnél és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál is megtekinthetők.

Csak azon hazai reszelővágók és gyárosok pályázhatnak, a kik a reszelők felvágását tényleg saját műhelyeikben eszközlik.

Az ajánlatok, melyek ugy az összes mint csak egyes különösen megnevezendő műhelyek szükségletére is nyújthatók be lepecsételve és «Ajánlat 82071 | 92. EIII. számra reszelők és ráspolynak felvágására» felirattal ellátva 1892. augusztus hó 6-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak műhelyi (EIII.) szakosztályának átadandók, vagy ennek címére posta útján megküldendők.

A fentebb kitett bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1892. augusztus hó 6-áig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpntzáránál (Andrassy-ut 75.) leteendő illetve ennek címére posta útján megküldendő; ennek megtörténte pedig, a letéti jegy pénztári számának idézése mellett, az ajánlatban megemlitendő, a letéti jegy azonban ehhez nem csatolandó.

Az engedmények az ajánlati úrlapon előírt összes tételknél tisztán és olvashatóan számokkal és betűkkel kiirandók.

Kellően ki nem állított ajánlatok, vagy olyanok melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, végre azok, melyekre nézve bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéseig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszorítás nélkül szabadon választhasson, vagy hogy a munkát több ajánlattevő közt megoszthassa.

Budapest, 1892. június hó.

Az igazgatóság.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcscsöt !!

424 16—35

91470 | 92. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény

darabos és kockaszén szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak alkalmazottai magán szükségletének részbeni fedezésére, valamint személykocsik és hivatalos helyiségek fűtésére a jövő 1893. évi január hótól egy, esetleg három évi időtartamra évenként szükséges mintegy 32000 azaz harminczkétezer tonna darabos vagy kocka szén szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdetünk a következő feltételek mellett:

1. A fent kitüntetett mennyiség csak megközelítő előirányzatot képez, minélfogva az a liquit, barna és kőszén szállítást tárgyzó 65465 | 92. számú különleges feltételek 5. §-a értelmében egy negyedrésszel általunk szabad tetszésünk szerint felemelhető vagy leszállítható. Fentartjuk magunknak a jogot, hogy a fentebb kitüntetett évi mennyiség szállítását egy, esetleg három évi időtartamra is biztosíthatjuk, ha t. i. ezen hosszabb időre történő kötés által előnyösebb árak érhetőek el.

2. A szállítás egyébként az anyagok szállítására vonatkozó 129381 | 91. számú általános és a liquit, barna és kőszénre vonatkozó 65465 | 92. sz. különleges feltételek alapján eszközözlendő.

Ezen szállítási feltételek a pályázati határidőig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. ker. Andrássy-ut 75, sz. II. emelet) és az üzletvezetőségknél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a budapesti nyomtatványtárunknál a megállapított ár előzetes lefizetése mellett posta útján megszerezhetők. Az általános feltételekért 25 kr., a különleges feltételekért 15 kr. fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fennebbi feltételeket jól ismeri és azokat a mennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja.

3. A fent kitüntetett szénmennyiség a szükséghez képest havi részletekben még pedig tulajdonképpen a téli hónapokban szállítandó és az időnkénti tényleges havi szükséglet mindég a megelőző hó második felében fog megengedtetni.

4. Ujabb képződésű barna szén (liquit), valamint az oly tulajdonsággal bíró szén, mely a tüzelésnél összesül s ez által az égési folyamatot megátalja, a tüzet eloltja, tekintetbe nem vétetik.

5. A szállítás a magy. kir. államvasutak valamely állomására bérmentve eszközözlendő és a beszállítási hely az ajánlatban pontosan kiteendő, megjegyeztetik, hogy a szén a különleges feltételek 6. §-a értelmében a megállapított szállítási helyen vasuti vagonokba rakva adandó át.

6. Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon bányák, hol az ajánlott szén termeltetni fog és fentartjuk magunknak a jogot, hogy kiküldött közegek által erről bármikor meggyőződést szerezhessünk.

7. Mindazon czégek, melyek mindeddig nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tehát előttünk ismeretlenek szállítási képességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt tartoznak az ajánlatához csatolni.

8. Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy az ajánlott szén hazai vagy külföldi származású-e? A belföldinek jelzett szén akkor fog hazai származásúnak tekintetni, ha ez azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonyítvánnyal igaz-

oltatik, a melynek kerületében a termelési hely fekszik.

9. Az ajánlatban kiteendő, hogy az ajánlott szén mily gőzfejlesztő képességgel bír, azaz hogy egy kilogramm szén hány kilogramm vizet gőzöltet el, továbbá az eléghetlen részek százalékos mennyisége és a calorikus érték.

10. A szénnek ára tonnánként vasuti kocsikba rakva bérmentve a m. kir. államvasutak valamely állomására szállítva és pedig külön a darabos és külön a kockaszénre nézve külön az egy és külön a három évi szállításra számokkal és betűkkel olvashatóan teendők ki, de kiteendő egyszerűen az ajánlaton a szénnek ára a vasuti kocsikba felrakva, bérmentve a termelési helyhez legközelebb eső vasuti állomásra is.

Ajánlatok, melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, figyelembe nem vehetők.

11. Megengedtetik, hogy a fentebb kitüntetett egész mennyiségre vagy annak csak egy részére tétessék ajánlat.

12. Minden ajánló köteles kívánatunkra próbaszénrel szállítani, mely próbaszén az ajánlati ár alapján fog fizettetni.

13. Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmal:

„Ajánlat darabos és kockaszénre a 91470 | 92. számhoz” 1892. évi augusztus hó 23-ának déli 12 órájáig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

14. Bánatpénz gyanánt az egy évre ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalékos készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1892. évi augusztus hó 22-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizenegy napnál nem régebb utolsó napiár-folyam szerinti értékben — azonban névértéken felül sohasem — vétetnek számításba.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítettől, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

15. Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 3. §-a értelmében ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni, olyképen, hogy ajánlattevő ha az ellenkezőt ajánlatában világosan ki nem köti, az ajánlata fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

16. Különösen figyelmeztetnek a pályázni szándékozók, hogy ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, vagy pótlólag vagy pedig táviratilag tétetnek — végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

17. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt — tekintet nélkül az arra — szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállítását engedhesse át, ha csak az illető ajánlatban az ellenkező világosan ki nem köttetik és végre hogy a cél elérésére tetszés szerint bármely más intézkedést is tehesen.

Budapesten, 1892. július hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a templom-utcai elemi fiúiskolánál felállítandó VI. osztály, az uttelepítvényi iskola III. és IV. osztálya, valamint a gáji községi ovoda tantermeinek berendezéséhez szükséges padok és egyéb butorzat elvállalása iránt f. évi augusztus hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1153 frt 90 kr.

Bánompénzül leteeadó a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági szék előnkénél az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi július hó 25-én tartott rendkívüli üléséből

P a r e c z,
tanácsnok.

Pályázati hirdetmény.

A ménesi m. kir. vinczellér-iskolánál a tanulók élelmezőjének állomása üresedésbe jövén, erre ezennel pályázat nyitattik.

Tudomására hozatik mindazoknak, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az élelmezési feltételek a m. kir. vinczellér iskola igazgatóságának irodájában bármikor megtekinthetők s az írásbeli ajánlatok ugyancsak az alóli igazgatóságnál **f. évi augusztus hó 15-ig** nyújtandók be.

Ménés, 1892. július hó 21-én.

A m. k. vinczellér-iskola igazgatósága.

582 2—3

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Zágrábott.

14503. sz.

583 2—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulirt üzletvezetőségének központjában rendszeresített három, a pécsi forgalmi főnökségnél egy hivatali szolgálai, s az új-dombovári osztálymérnökségnél rendszeresített egy irodai szolgálai állás megüresedett, mellyel, még pedig a hivatali szolgálai állásokkal 300 azaz háromszáz forint fizetés és Zágrábban 120 azaz százharmincz forint, Pécsen pedig — egyelőre — 80 azaz nyolcvan forint lakbér, az irodai szolgálai állással pedig 210 azaz kétszáz tíz forint fizetés és 60 azaz hatvan forint lakbér és mindkét rendbeli állásokkal a szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált altisztek az ily állások betöltésénél előbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 éves felet meg nem haladó életkoron, ép és egészséges testszerkezeten kívül a magyar írás és olvasásban s a számolás elemeiben való jártasság, továbbá a magyar állampolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt „A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének (I. osztály) Zágráb” legkésőbb 1892. évi augusztus hó 16-ig beterjesszék, minthogy az ezen határidőn túl beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Mindazon pályázók, kik a magyar nyelven kívül a horvát nyelvben is jártasak, az üzletvezetőség központjában üresedésben levő állások betöltésénél egyéb pályázókkal szemben előnyben részesülnek.

Zágráb, 1892. július hó 12-én.

Az üzletvezetőség.